

Monitorovanie dodržiavania zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov zo strany Slovenskej obchodnej inšpekcie - informácia

Slovenská obchodná inšpekcia **nekontroluje** dodržiavanie povinností, upravených zákonom č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov, nakoľko takúto kompetenciu jej zákon neukladá.

Na základe pracovného rokovania s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny však inšpektori SOI vykonávajú monitoring, zameraný na uvádzanie informácií, týkajúcich sa ohrozenia života, zdravia a bezpečnosti majetku občanov Slovenskej republiky na miestach prístupných pre verejnosť popri štátnom jazyku aj v jazyku menšiny. Z hľadiska dozornej pôsobnosti SOI uvedenú povinnosť **len monitoruje, teda nevykonáva dozor**, v maloobchodných prevádzkových jednotkách a reštauračných zariadeniach, ktoré miestami prístupnými pre verejnosť jednoznačne sú.

Okruh informácií, zverejňovaných v jazyku národnostnej menšiny v súlade s § 4 ods. 6 zákona o používaní jazykov národnostných menšín bol na základe pracovného rokovania oboch úradov vymedzený tak, aby pokryl celý rozsah dozorných kompetencií SOI s prihliadnutím na to, aby išlo o informácie, ktoré je predávajúci povinný spotrebiteľovi poskytnúť (sprístupniť) v súlade s platnou legislatívou a zároveň aby absencia týchto informácií bola spôsobilá ohroziť život, zdravie, bezpečnosť a majetok spotrebiteľa.

V súlade s vyššie uvedeným bol okruh informácií, ktoré majú byť zverejňované v jazyku národnostnej menšiny definovaný nasledovne:

1. informácie, týkajúce sa ohrozenia života, zdravia a bezpečnosti:

- informácia o nebezpečnom výrobku, ktorý si u podnikateľa mohol spotrebiteľ zakúpiť vrátane informácie o tom, že spotrebiteľ má právo vrátiť výrobok, ktorý je nebezpečný, výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi a o povinnosti týchto subjektov vrátiť spotrebiteľovi do troch pracovných dní od prevzatia výrobku kúpnu cenu výrobku a to aj vtedy, ak spotrebiteľ nemá doklad o kúpe výrobku
dôvod: ak spotrebiteľ nerozumie tomu, že si zakúpil nebezpečný výrobok a tento bude používať, môže dôjsť k nenapraviteľným škodám na jeho živote, zdraví, prípadne aj bezpečnosti,
- oznam pre verejnosť o zákaze predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov
dôvod: zákaz predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie neobsahujúcich tabak osobám mladším ako 18 rokov bol zavedený z dôvodu ochrany zdravia, preto je nevyhnutné, aby tomuto zákazu riadne porozumel aj spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny,
- upozornenie pre verejnosť na zákaz fajčenia bezpečnostným a zdravotným označením, umiestneným na viditeľnom mieste

dôvod: zákaz fajčenia na zákonom vymedzených miestach má priamu súvislosť so zabezpečením ochrany zdravia, preto je nevyhnutné, aby tomuto zákazu riadne porozumel aj občan, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny,

- oznam s informáciou, kde a na ktorých kontrolných orgánoch, je možné podať oznámenie o porušovaní zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov

dôvod: kontrola porušovania zákazu fajčenia má za cieľ zabezpečiť ochranu zdravia, preto je nevyhnutné, aby aj občan, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny vedel, na ktorý kontrolný orgán sa môže v prípade porušenia zákazu fajčenia obrátiť,

- zákaz kusového predaja cigariet

dôvod: zákaz kusového predaja cigariet taktiež nadväzuje na zabezpečenie ochrany zdravia (najmä v prípade tzv. príležitostných fajčiarov). Z uvedeného dôvodu je potrebné, aby boli o tomto zákaze riadne informovaní aj príslušníci národnostných menšín.

2. informácie, týkajúce sa ohrozenia majetku:

- obchodné meno a sídlo predávajúceho alebo miesto podnikania fyzickej osoby,
dôvod: uvedenie vyššie uvedených informácií má podstatný vplyv napr. na uplatnenie si práv spotrebiteľa, vyplývajúcich z väd zakúpeného výrobku či poskytnutej služby (reklamácia). Ak spotrebiteľ uplatňuje reklamáciu písomne a nie sú mu dostatočne zrejme identifikačné údaje podnikateľského subjektu, môže dôjsť k tomu, že reklamácia nebude uplatnená riadne napriek tomu, že výrobok alebo služba sú skutočne vadné a majetok spotrebiteľa tým utrpí ujmu (bude ohrozený),

- preklad pojmu „osoba zodpovedná za činnosť prevádzkarne“

dôvod: osoba zodpovedná za činnosť prevádzkarne je subjektom, s ktorým spotrebiteľ vstupuje do kontaktu v prípade potreby (napr. ak spotrebiteľ poukazuje na nesprávne vydanie zvyšku uhradenej sumy pri hotovostnej platbe). Pokiaľ spotrebiteľovi nebude zrejme, kto je oprávnený jeho problém v prevádzkarni riešiť, môže dôjsť k ohrozeniu jeho majetku (napr. pri nesprávnom výdavku v neprospech spotrebiteľa),

- prevádzková doba určenú pre spotrebiteľa

dôvod: prevádzková doba je časom, počas ktorého je spotrebiteľ oprávnený uplatniť si právo zo zodpovednosti za vady či vrátiť nebezpečný výrobok. Ak spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny prevádzkovú dobu nepozná a nevie, kedy si môže uplatniť reklamáciu či vrátiť nebezpečný výrobok, môže dôjsť k ohrozeniu jeho majetku,

- pri dočasnom uzavretí prevádzkarne za predpokladu, že prevádzkareň je uzavretá dlhšie ako jeden deň začiatok a koniec uzavretia prevádzkarne

dôvod: prevádzková doba je časom, počas ktorého je spotrebiteľ oprávnený uplatniť si právo zo zodpovednosti za vady či vrátiť nebezpečný výrobok. Ak spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny prevádzkovú dobu nepozná a nevie, kedy si môže uplatniť reklamáciu či vrátiť nebezpečný výrobok, môže dôjsť k ohrozeniu jeho majetku,

- pri zrušení prevádzkarne oznam o tom, kto a kde je povinný vyrovnať záväzky voči spotrebiteľom, najmä kde môže spotrebiteľ uplatniť svoju reklamáciu, a o dátume zrušenia prevádzkarne
dôvod: zrušenie prevádzkarne je aktom, ktorý významným spôsobom zasahuje do majetkových práv spotrebiteľa, najmä v prípade reklamácie či výskytu nebezpečného výrobku. Ak spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny nerozumie oznamu o zrušení prevádzkarne, je mu znemožnené uplatniť si reklamáciu či vrátiť nebezpečný výrobok. Týmto konaním dochádza k ohrozeniu majetku spotrebiteľa,
- reklamačný poriadok,
dôvod: reklamačný poriadok je dokumentom, prostredníctvom ktorého si predávajúci plní povinnosť riadne informovať spotrebiteľa o podmienkach a spôsobe reklamácie vrátane údajov o tom, kde možno reklamáciu uplatniť, a o vykonávaní záručných opráv. Túto skutočnosť zdôrazňuje aj zákon o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého musí byť reklamačný poriadok umiestnený na mieste dostupnom a viditeľnom pre spotrebiteľa. Pokiaľ spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny neporozumie informácii o podmienkach a spôsobe reklamácie, mieste, kde je možné reklamáciu uplatniť a o záručných opravách, môže dôjsť k ohrozeniu jeho majetku (napr. tým, že reklamáciu neuplatní; uplatní ju po záručnej lehote a pod.),
- upozornenie na prerušenie pracovnej doby
dôvod: pracovná doba je časom, počas ktorého je spotrebiteľ oprávnený uplatniť si právo zo zodpovednosti za vady či vrátiť nebezpečný výrobok. Ak spotrebiteľ, ktorý je príslušníkom národnostnej menšiny neporozumie upozorneniu na prerušenie pracovnej doby a tak nevie, kedy si môže uplatniť reklamáciu či vrátiť nebezpečný výrobok, môže dôjsť k ohrozeniu jeho majetku,

V súvislosti s uvedeným je potrebné zdôrazniť, že SOI nie je jediným štátnym orgánom, poskytujúcim splnomocnencovi vlády SR pre národnostné menšiny pomoc, potrebnú súčinnosť a informácie na plnenie jeho úloh, definovaných v článku 4 Štatútu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny.

Ako vyplýva z informácií, zverejnených na webovej stránke <https://www.narodnostnemensiny.gov.sk//posilnenie-aplikacnych-mechanizmov-jazykovych-prav-mensin/>, na povinné používanie informácií v menšinovom jazyku upozorňuje podnikateľské subjekty aj Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky ako najvyšší orgán štátnej správy v oblasti stavebníctva či Národný inšpektorát práce, ktorý upozorňuje na povinnosti zamestnávateľov zverejňovať bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci aj v jazyku národnostných menšín. Okrem uvedeného, SOI v dostatočnom časovom predstihu zverejnila na svojom webovom sídle informáciu pre podnikateľov o tom, na základe čoho bude takýto monitoring vykonávať, čo bude jeho obsahom a komu bude takéto informácie poskytovať.

Výpočet informácií, ktoré je podnikateľ povinný zverejňovať aj v príslušnom jazyku národnostnej menšiny bol stanovený v súlade s § 4 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín a prísne v súlade s princípom proporcionality vzhľadom na cieľ, ktorý citovaný zákon sleduje ohľadom možného ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti alebo majetku občanov Slovenskej republiky.

SOI vykonávaním takéhoto monitoringu poskytuje len súčinnosť príslušnému orgánu a v žiadnom prípade nejde o výkon dozoru pod hrozbou uloženia sankcie podnikateľskému subjektu zo strany SOI.